

- گهبُد (Gehbud):** خه‌زینه‌دار.
- گه‌گاه (Gehgah):** جار‌جار،
هنده‌جارا.
- گه‌واره (Gehvarê):** لاندک،
له‌هندک.
- گیاه (Giyah):** گیا، شینکاتی.
هه‌روه‌سا په‌یفتین (گیا، گیاغ،
کیاغ) ژی لکارن.
- گیتی (Gîtî):** گیتی، جیهان، دنیا -
رۆژگار.
- گیج (Gîc):** گیتژ - حه‌یران.
- گیرا (Gîra):** دل‌راکیش.
- گیراندن (Gîranden):** ئاگر
هه‌لکرن، فیتختن.
- گیس (Gîs):** موی بین دریتژ، ب
تایبته‌ت بین ژنکا کوژ پشت فه
گه‌له‌ک دریتژ بیت.
- گین (Gîn):** ئیک ژ پاش‌گریین
وه‌که‌ه‌فی و سالو‌خدانی‌یه، و
ئانکویین (پر و تیقه‌دای) دده‌ت،
وه‌کی: (شرم‌گین: پر شه‌رم،
شه‌رمین - اندوه‌گین: د‌خه‌می
فه‌دای، خه‌م‌گین) دده‌ت.
- گیهان (Geyhan):** جیهان، دنیا.

ل

و دريژ، وهكى موى يانژى شاكيڼ
ميڼوى و چه قين دارى و.....هتد.

لاخه (Laxe): پنى.

لاخه دوز (Laxedûz): پنى دوز.

لاد (Lad): حه رير، نارمويش،
په روكى نهرم - ديوار، ديوارى كوژ
لبن و ته قنى هاتبيسته چيكرن -
ئاساس، شه ننگسته.

لاده (Lade): بى عاقل، هه بله،
ده به ننگ - نه حمه ق.

لاس (Las): جوره كى نارمويشى ب
كيړ نه هاتى يه - مى يا ههر
گيانه وه ره كى و بتايسته بو
(ديهل) بى لكاره.

لاسيډن (Lasîden): لاسيډن،
يانژى لاس زدن، ئانكو: لدويش
كهفتنا گيانه وه ره كى نير ل په ي يا
مى - ههروه سا دهست ب رويى
كچى يان ژنى دا ئينانه خوار.

ل (Lam): تپيا بيست و حهفتى يه
ژ ئه لفابىيا زمانى فارسى.

لا (La): دناقرا، دناقدا.

لابه (Labe): بى هيزى - زيمار -
هيقى و داخوازي - مه للاقى.

لايډن (Labîden): بى هيز بوون،
زيمار كرن - هيقى كرن، داخواز كرن
- مه للاقى كرن.

لات (Lat): فه لپته، كولانى - مروڅى
هه ژار و زه عيف حال، دهستكورت.

لاتو (Latû): پيسترک، دهره جک،
په بيسک.

لاج (Lac): رويس، تازى - ديهل.

لاخ (Lax): ئيك ژ پاشگرتين جهى
يه و نيشانا گه له كى و زېده هيا
تشته كى ل جهه كى ددهت، وهكى:
(سنگلاخ: جهه گه له ك بهر لى -
نمك لاخ: نه ردى پر خـوئ
و.....هتد) - كومه كا تشتين زراف

کشو و باخه) نه.	لاش (Laş): که له خ، که لو اش،
لال (Lal): لال، لالوته - سۆر،	که له ختی گیانه وهری مرار - پویچ و
رهنگی سۆر.	ب کییر نه هاتی - له غهر -
لالس (Lales): جوره کی په رۆکی	بسه رداگرتن و دزی و تالان.
ئارموبشی یی رهنگ سۆره.	لاشبرگ (Laşberg): به لگی ژ
لالک (Lalek): پیتلاف - کومرکا	داری که فتی کوب کییر چو
دیکلی.	تشته کی نه هیت.
لالکا (Laleka): کاله، پیتلاف کو	لاشخور (Laşxor): قورپ، تهیری
گوندی دکه نه پی خوه. ههروه سا	که له خا.
ناشین (لکا، لئا و لالک) ژی بو	لاشه (Laşe-ê): بنیره: (لاش).
دهیتته گۆتن.	لاغ (Lax): یاری، ترانه.
لالنگ (Laleng): نانئ کـوژ	لاغر (Laxer): له غهر، لاواز، مرۆف
گه داییی فه بدهست دکه فیت -	یان گیانه وهری زه عیف و بی
خوارنا کو خه لکی هه ژار بو خوه ژ	گوشته.
سه ر سفرتن میه هقاندارا راکهن و	لاف (Laf): ئاخفتنین پویچ و بی
به ن.	مه عنا - زیده په سنا خوه کرن -
لاله (Lale-ê): پشکه ک ژ چراکی	خوه په رتسی.
کو شه مالک دکه فیتته تیدا -	لافیدن (Lafiden): خوه په راستن -
جوره کی گولی یه ژی کو لده ف مه	زرتی خوه دان، په سنین بی بنیات
دبیژنی بیتانوک.	ژ خوه کرن - ئاخفتنین بیهوده
لاله زار (Lalêzar): جهی کو مشه	به ردان.
گولین بیتانوک لی هه بن - ناخی	لاک (Lak): ترارکی داری، کۆد.
جادده کا ناقداره ل ته هرانا	لاک پشت (Lak puşt): کوبسه له.
پایته ختی ئیرانی.	ههروه سا ناخین دی یین وی:
لام (Lam): گیایه کی ب ناخی	(سنگ پشت، خشک پشت،
«اسپند» یانژی مسک یان عه نهر	کاسه پشت، کشف، کشتوک،

- دهیته سوتاندن و بجی مایا وی و هک دهرمان دهیته بکارئینان بۆ چاف کولیئی، کو شیتوی بکارئینانا وی ژئی ئه وه کو، ئه ف دهرمانه ب رهنگی تپیا (ل) لسه ر ئه نی یان بنی گوھئی بچوبکا دهیته چیکرن، و خه لک یی ل وی باوه ری کو بشی رهنگی دی چاف کولیا زاروکی وان به ره ف چیبوونی چیت - جلکی دهرویشا - زیف و زینه ت و که مهربه ند - ناخفتنن پویج و بیته ده.
- لامان (Laman):** فریو، حیل، فیل - دره، نه وه یی - ناخفتنن بیته ده و بی معنا - ترانه و یاری پیکرن - چست و چه له نگ.
- لامانی (Lamani):** مه للاق و مه للاقی - پر بیژ و پر بیژی - بی باوه ری - دره، نه وه یی.
- لامه (Lame):** دهرسوک یان شاشکا کو لسه ر دهرسوک یان کولاقی دهیته ئالاندن.
- لان (Lan):** چال - نیشانه ژ جهی زیده هیئا تشته کی، وه کی: (نمک لان: جهی کو زیده خوئی لی هه ی) - بی وه فایبی.
- لانجین (Lancin):** ترارکی مه زن.
- لاندن (Landen):** هه ژاندن، لقاندن.
- لانیه (Lane-ê):** هیلین - خانی - شاننا زرکیتکی - که دهر، ته مبه ل.
- لاو (Lav):** ناخ سپیکا کو دیوارین خانی پی دهینه سپیکرن - مه للاقی - ژ ده ست چوویی، نه مای.
- لاوک (Lavek):** ترارکی مه زن - له گن، ته ست (ته ستا بچوبک یا کو هه قیری تیدا دکهن).
- لاوه (Lave):** بنیره: (لا به).
- لاه (Lah):** بنیره: (لاس).
- لاهوره (Lahûre):** کویزی یان تویزی یی گوندوری یان زه به شی.
- لایه (Layê):** هه ر تشته کی کو بهیته دانان ل ناخ تشته کی دی را.
- لاییدن (Layîden):** نالین، زیمارکرن - لوبرین - ژ به ناخفتن.
- لب (Leb):** کناری هه ر تشته کی، وه کی: (لب دریا: کناری دهریایی، بهر لیشا دهریایی) - لیف.
- ههروه سا په یقین (لو - لفج - لفچه) ژئی لکارن.
- لباچه (Lebaçê):** که په نه - جبه.

- لبالب (Lebaleb):** لیثولیف، دلینقارا، تژی، پری.
- لبخند (Lebxend):** گرنژین، بشکورین.
- لبریز (Lebrîz):** بنیره: (لبالب).
- لب شگری (Leb şekerî):** لیث، کهم (که سی کو ئیک ژ لیثین وی بری یان کهم بیت). ههروه سا په یقین (سه لنج و سلنج) ژی لکارن.
- لبو (Lebû):** سلکین که لاندی. (لببو) ژی لکاره.
- لبه (Lebê):** وهکی لیثا - کنار و لیثا هه ر تشته کی.
- لبیدن (Lebîden):** ناخفتنین بیتهوده کرن - ژ بهر ناخفتن.
- لبینا (Lebîna):** ناخفتن ئیک ژ ناوازین که فنین موزیکی یه.
- لب (Lup):** هوندرو دهقی - ههردو نالیین ژنافا دا بین ناله کا.
- لبه (Leppe-ê):** پرتکه یان نالیهک ژ لبه کی یان دندکه کی، وهکی: (لبا نوکی دبسته دو پرت، د زمانی فارسی دا بو هه ر پرتکه کی دهیته گوتن «لبه»).
- لت (Let):** شهق، زلله ه - پرت و ریتالهک ژ هه ر تشته کی وهکو کاغز و په روکی.
- لت انبار (Letenbar):** ب خواره، پرخوره. ههروه سا (لتنبار، لتبیر و لت انبان) ژی لکارن.
- لتره (Letre):** کهفن - دریای.
- لتره (Lutre):** جوره زمانهک کو چهند کهسهک بو خوه پیک بین و پی باختن، کوژ بلی وان کهسهک تی نه گه هیت، وهکی: (چزاقزی و سهیدی مهیدی).
- لته (Lette-ê):** ریتالا په روکی کهفن.
- لج (Lec):** پیهن، په حین.
- لجن (Lecen):** کوربه قک. ههروه سا په یقین: (لجم، لژن، لژم، بژن، لوش، لش و کیوغ) ژی لکارن.
- لج (Leç):** روی، روخسار.
- لج (Luç-Lûç):** رویس، تازی.
- لچر (Leçer):** مروقی پویج و شوبستی - پیس، قریژی.
- لچک (Leçek):** دهر سوکا سی گوشه یا کوژنک دکنه سه ری خوه.
- لخت (Luxt):** رویس، تازی.
- لخت (Lext):** پشک، باهر، پرتکه ژ هه ر تشته کی.

- لخته (**Lextê**): بنیره: (لخت).
- لخچه (**Lexçê**): گوریا ناگری.
- لشک (**Lexşek**): حولیسانک،
ته حیسانک - جوره کتی خوارنی یه.
- لشیدن (**Lexşîden**): حولسین،
ته حسین.
- لخلخ (**Lexlex**): زه عیف، بی هیژ،
له غهر، لاواز.
- لخم (**Luxm**): گوشستی
نهرمه (گوشستی بی بهز و دینگ و
ههستی).
- لر (**Lur**): مه خسه د، مراد، تامانج،
داخواز - بهرخکا مبهی - ناقتی
ئیله کا مه زنه کول لورستانی
دژین.
- لر (**Ler**): جو، جووا ناقتی - هه مبیژ -
لاواز، له غهر.
- لرد (**Lerd**): بیابان - مهیدان،
مهیدانا به زاندا هه سپا.
- لرزانن (**Lerzanden**): له رزانن -
هه ژانن - لفانن.
- لرزیدن (**Lerzîden**): له رزین -
هه ژیان - لفین.
- لریر (**Lezîr**): زیرهک، زانا، ب ژیر،
عاقل - موئمن، قهنجیکار، کهستی
کو خوه ژ کارین خراب بده ته پاش
- و باشی ژئی چی ببن.
- لس (**Les**): سست، ته مبهل -
په ریشان، پیکدا چووی، چرمسی.
- لست (**Lest**): ب هیژ، ب زاخ -
ستویر، زه خم - موکوم.
- لش (**Leş**): که لواش - که له خ -
ته مبهل، که دوه ر - سست و بی
هیژ.
- لشاب (**Luşab**): شیل (نهردی کو
ثافت لی براوه ستیت و گیا و قه رام
لی شین بییت).
- لشک (**Leşk**): خوینسار. ههروه سا
(بشک و پشک) ژئی لکارن -
پرت، بو قتی نانکوبی پتر نه ث
په یقه دوجارکی دهیت، نانکو:
(لشک لشک: پرت پرت).
- لشکر (**Leşker**): له شکر،
زاراوه کتی له شکره ری یه و پشکه که
ژ نه رتشی کو لدویق یاسایین
ئیرانیان هژمارا وان دگه هته
نیزیکی دوازده هزار که سا.
- لشن (**Leşn**): نهرم - لیج - ساده و
بی نه خش و نیگار.
- لغ (**Lex**): سه ری بی موی، حوچ،
حوت - بیابانا هشک و بی
شینکاتی - له قله قوک، نه موکوم -

- ههروهسا دگهل هندهک په یفا دهیت و نانکوین ژتیک جیواز ددهت، وهکی: (تخم لغ: هیکا مریشکی کو زهرک و سپیک ههردو دناڅتیک هل بووین - دهان لغ: دهف دریای، کهسئ کو دهفتی وی بی بهرسف بت، کهسئ کو ناخفتن و نهینی خوه د دهفتی دا نه گرن و.....هتد).
- لغزاندن (Lexzandn):** ته حساندن، حولساندن، خوشاندن.
- لغزیدن (Lexziden):** ته حسین، حولسین، خوشین - بسهر ریډاچوون، قاری بوون.
- لغسر (Lexser):** کهسئ کو موی ل سهری نه بن، کوچ، حوت.
- لغتره (Lefterê):** پویچه مرؤف، مرؤقه کی چونه و بکیرنه هاتی، ره زیل.
- لغ (Lefc):** لیف، لیف، لیف مهزن وهکی لیفتین حیستری.
- لک (Lek):** ناخفتنا بیتهوده و بی مهنا - ژ بهر ناخفتن - خه سیس - هه بله، ده بهنگ - نه حمهق - مرؤقه کی چونه و بکیرنه هاتی - ستورک کو که رهسته کی چره و دهیته بکارینان بو پیکفه نویساندا دو یان چند تشتا پیکفه - له کهه، خال.
- لک (Luk):** مهزن، زهخم.
- لکات (Lekat):** هه تشته کی پویچ و بکیرنه هاتی - ژنکا دههمه ن پیس.
- لکام (Lukam):** بی نه دهه ب، بی شهرم، بی حیا - گهنج یان سنیلن کوب که لهخ و ب هیز بیت.
- لکانه (Lekane-ê):** ریثیکا په ز و چپلا کوژ دانی و گوشتی هاتیته داگرتن و که لاندن (خوارنه که) - نامیری گوهنیلین زه لاهی، کیر.
- لکک (Lêkek):** حولی ترش، حولیکا ترش.
- لکل (Lêkel):** هر میک، گرسک.
- لکک (Leklek):** ناخفتنین بیتهوده و بی مهنا.
- لک لک (Lek lek):** له گ له گه (فرنده که).
- لکین (Lukîn):** ته حتی، ته حتی کو ژ هریا مبهیته دهیته چیکرن.
- لگ (Leg):** رینج، زه حمهت، وهستیان - قوتان، حوتک - زبندان، بهندیخانه، گرتیگه، حه بس.

فیری دههمه ن پیسی بی بکته.	لگام (Lêgam): لغاش.
لنبر (Lenber): بنیره: (لمتر) -	لگد (Leged): پیتهن، په چین.
رههن، ران.	لگن (Legen): له گهن، تهستا
لنبروس (Lunbûs): هوندری دهقی.	بچویک.
لنج (Lunc): لیث، دۆرماندۆری	لله (Lele): دادۆک، زهلامی کو
دهقی.	چاقدیر و پهروه ده که ری زارۆکان
لنج (Lênc): ئویشی تری کو تری	بت. ههروه سا (لالا) ژی لکاره.
وی هاتبیته خوارن، یان	لم (Lem): جوره کی روینشتنی و
ژیفه کرن (ئویشی رهپ و روبت).	خوه دریت کرنی بهه فره به (دهمی)
لنج (Lenc): ناز، نازداری، ب	پشتا خوه دده نه بالیفکی و پین
نازداری ریقه چوون.	خوه دریت دکهن، بو نمونه: (لم
لنجه (Lence): ناز، نازداری، ب	دادن = پالقه دان).
نازداری ریقه چوون، لار و له نجه.	لم (Lêm): فیل و فهن و شاره زایی
لنجه (Lunce): لیث، دۆرماندۆری	د کاره کی دا.
دهقی - نه رزنک.	لمالم (Lemalem): لیثولیت، پر،
لنجیدن (Lencîden): ئینانه دهر،	تژی.
هلکیشان، ده ریخستنا تشته کی ژ	لمتر (Lemtur): قه له و، ب که له خ،
جهه کی - ب نازداری ریقه چوون.	پر گوشت - ب هیز - ته مبهل.
لند (Lend): کور (بی بهرام بهری	لمس (Lems): نه رم، سست،
کچی) - کیر، ئالاقی گوهنیلین	خاش، شل، بی حال.
زهلامی.	لمشک (Lêmêşk): ته ره ماست.
لند (Lund): ئاخفتن د بن لیثانقه	لمیدن (Lemîden): پالقه دان.
ب تایبه تی لدهمی توره بوونی.	لنبن (Lenban): ژنکا دههمه ن
لندهور (Lendehûr): مروقی بالا	پیس کوژ بهر پیری نه شیت نه و
بلند و ب هیز.	بخوه ب کارین خراب رابیت و
لندیدن (Lundîden): پریم بریم کرن،	بهیت و ژنکین جوان و جه حیل

- د بن لیټانځه ټاڅفتن.
لنگ (Leng): له ننگ، سه قهت -
 وهستیای - څه مای.
لنگ (Lêng): لنگ (پیښه کي مروځي
 هر ژ بنی رهنی تا سه ری تبالا) -
 کته کي باری و کته کا پیتلاځي.
لنگاک (Lengak): ټاڅفتننن
 کریت.
لنگر (Lenger): وهزنا ټاسنی یا
 گه له ک ب سه ننگ و زنجیرا پیښه
 کو به له موی پی رادوه ستینن -
 جهه کي به رفرهه کو لویری
 میټشانداریا خه لکی بهیته کرن -
 خانه قاه - سینیا مه زن کو سینین
 خوارنی بکه نه تیدا (مه جمه عه،
 فخرخه سیني).
لنگه (Lêngê): کت (به روځاځی
 جوت)، وه کی: کته کي باری،
 کته کا پیتلاځي و.....هتد.
لنگیدن (Lengîden): نجمین
 (ریتفه چوونا سه قه تا).
لو (Luw): لیټف.
لوبیا (Lûbiya): لوبیک.
لوت (Lût): خوارن، خوارده مهنی،
 پاریکي مه زن - رويس، تازی،
 رویت.
- لوترا (Loter):** زمانن کو چهند
 که سه ک د ناڅ خوه دا بو خوه پیتک
 بینن و که سه ک ژ بلی وان تی
 نه گه هیت، وه کی: (چزاشزی و
 سه یدی مه یدی).
لوچ (Lûç): چاڅ ویر.
لوخ (Lûx): قه رام.
لور (Lor): لورک - تهره ماست - ټاڅ
 رابوون (فیضان).
لورانک (Loranek): ټامانن کو
 دوهنی بکه نی.
لوری (Lorî): خوریک.
لوس (Lûs): مه للاق، جه مبار.
لوسیدن (Lûsîden): مه للاقی کرن،
 خوه جه مبارکرن.
لوشانه (Loşanê): ټاڅفتنا خوهش و
 شربن - پاریکي خوهش و ب تام.
لوغیدن (Lûxîden): څه خوارن.
لوک (Lok): حیشتري ب هیز و بار
 هلگر - مروځي چوننه و بی
 قیمهت، گه له ک جارن مروځي
 مه زن و جوامیر ژي څي په یقی د
 دهرحه قا خوه دا بکار دئینن ژ بو
 خوه کیمکرنن به رامبهه خه لکه کی
 - که سی کو دهستی وی سه قهت
 بت - که سی کو لسهه دهست و

لیتک (Lîtek): مفلس، بهریک قاله	چۆکا بریقه بچیت.
- فهلیته، کولانی - خولام و خودام.	لوکیدن (Lokîden): لسه دهست و
لیچ (Lîç): تهر، شل.	بی یا بریقه چوون - لوق ریقه چوونا
لیز (Lîz): ههر تشتی کو تهر و نمدار	ههسپی یان حیشتری.
بت و ته حسین و حولسین ب	لول (Lûl): کهیف خواهش - بی شهرم،
ساناهی لسه روی بدهت.	زر شهرم.
لیزیدن (Lîzîden): ته حسین،	لوله (Lûlê): لوبله، بۆری.
حولسین.	لوید (Levîd): مه نجه لا سفری یا
لیسیدن (Lîsîden): ئالیستن.	مه زن.
لیف (Lîf): لیفک.	له (Lêh): په رچقی.
لیو (Lîv): هه تاش.	له (Leh): مه یا تری.
لیوان (Lîvan): په رداغ، گلاس.	لهاشم (Lehaşum): چوننه، پویچ،
لیوک (Lîvek): کورکی کو ژنوی	بی قیمهت - کریت، پیس.
موی لی بهین بهس بو که له خی	لهر (Leher): مه یخانه - قه حبه خانه.
خوه، ته مهت زه لاهه کی بت.	لهنه (Lehene): هه بله، ده بهنگ -
لیوه (Lîve): فیلباز - جه مبارز،	ئه حمهق - بی نه دهب - بهر، که قر.
مه للاق - نه حمهق - نه زان - پر بیتر.	لهیدن (Lêhîden): په رچقین.